

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2.

April 1910.

8de aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

DET NORSKE MYRSELSKAP OG MYRSAKEN

DET NORSKE MYRSELSKAPS OPGAVE er at nyttiggjøre vore myrer paa de efter deres beskaffenhet tjenligste maater.

Til oppnaelse herav besøger selskapet *myrene undersøkt* for at bringe paa det rene, hvordan de hensigtsmæssigst kan utnytted. For eventuel industriel og teknisk utnyttelse besørges undersøkelsene av selskapets torvingeniør og for den agronomiske utnyttelse av myrkon-sulenten. Begge har som distrikt det hele land, og der har i de sidste aar foreligget saa mange andragender, at disse ikke paa langt nær har kunnet imøtekommes. Saaledes gjentod som ubesørged ved utgangen av f. a. 66 andragender om undersøkelse for industriel utnyttelse og 56 andragender for agronomisk utnyttelse. Der er hittil undersøkt ca. 750 myrer rundt om i landet. Selskapets tjenestemænd gir likeledes paa sine reiser *veiledning* i myrenes utnyttelse, likesom der holdes *foredrag* om myrsaken. Hittil er ved selskapet og dets tjenestemænd avholdt 158 foredrag rundt om i landet.

En av selskapets viktigste opgaver er at forsøke at faa indført *nye forbedringer* paa myr dyrkningens, torvstrøfabrikationens og brændtorvfabrikationens omraader for derved at bidra til myrenes bedre og mere økonomiske utnyttelse. Derfor har selskapet anlagt en central *forsøksstation* for myr dyrkning paa Mæresmyren i Sparbu og talrike mindre forsøksfelter spredt over det hele land. Der er i aarenes løp gjentagne ganger foretat indgaaende *prøver* med de i handelen værende *torvstrørivemaskiner* for at kunne faa disse utbedret. Likeledes er

der foretat *undersøkelser* av de hittil brukte *småa brændtorvmaskiner* i den hensigt at faa disse forbedret. For tiden foretages der paa selskapets kontor meget indgaaende *forsøk med torvovner*. I løpet av sommermaanederne har selskapet avholdt *kurser i tilvirkning av brændtorv og torvstrø*, væsentlig for at utdanne arbeidere og arbeidsformænd for mindre anlæg. Deltagerne i disse kurser har været fra alle kanter av landet.

Siden selskapet i aaret 1902 blev stiftet er *antallet av torvstrø-anlæg forøket fra 53 til 270* og *antallet av brændtorvfabrikker fra 16 til 34*.

Som et eksempel paa, hvad der kan *sparés av skog*, derved at brændtorv benyttes istedetfor ved, nævnte skogforvalter *Thv. Kier* i sit foredrag paa Det Norske Myrselskaps aarsmøte den 8de februar d. a., at der i almenningene paa Hedemarken siden 80-aarene er tilvirket *ca. 360 000 m³ brændtorv*, tilsvarende 120 000 favner ved, hvilket omgjort til tømmer motsvarer 60 000 tylyter til en værdi av mindst $1\frac{1}{4}$ million kroner.

Kjendskap til selskapets virksomhet utbredes gjennom selskapets organ — *Meddelelser fra Det Norske Myrselskap* —, hvori tillike alt nyt paa myrsakens omraade fra ind- og utland offentliggjøres. Utgiftene ved tidsskriftets utgivelse dækkes omtrent helt av annoncendtægtene og salg av tidsskriftet til ikke medlemmer. Selskapet spreder ogsaa kundskap om myrsaken ved *deltagelse i utstillinger*, og har selskapet hittil deltat i 8 større og mindre utstillinger rundt om i landet, foruten den internationale myrutstilling i Berlin i aaret 1904.

Selskapet har i aarenes løp *agitert* kraftig for myrenes utnyttelse, dels gjennom sit eget organ, dels i andre tidsskrifter og i dagspressen. At Mæresmyren nu blir opdyrket ved straffanger, og at Sellsmyrenes grundeiere har besluttet at opdyrke Sellsmyrene, skyldes for en væsentlig del selskapets arbeide. Selskapet søker efter bedste evne at opmuntre det private initiativ. Foruten flere større myrstrækninger, som ikke er medregnet, har myrkonsulenten i aarene 1907 og 1908 *veiledet ved opdyrkning av tilsammen 1390 maal mindre myrer*, som vedkommende eiere opdyrker paa egen bekostning.

For at opmuntre til myrenes nyttiggjørelse utdeler myrselskapet ogsaa *præmier og diplomer*. Hittil er utdelt 29 diplomer og 13 præmier til at samlet beløp av kr. 1113,26. Utdeling av *pengebidrag* til myrenes utnyttelse kan en landsorganisation vanskelig selv befatte sig med, hvorfor denne slags virksomhet er forbeholdt de stedlige myr-

foreninger. Til skogsakens fremme blir saadanne bidrag som bekjendt utdelt gjennom amtskogselskapene, ihvorvel Det Norske Skogselskap faar bevilgningen til fordeling mellem underavdelingene.

Frugten av Det Norske Myrselskaps virksomhet kan dog vanskelig angives ved talopgaver, idet *selskapets indflydelse for en stor del er indirekte*. Selskapet søker i henhold til lovenes § 2 væsentlig at fremme sit formaal ved »at sprede kundskap om myrenes utnyttelse«, og det blir saaledes ofte andre, som faar befatning med de praktiske arbeider. Jevnlig har derfor landbruksfunktionærene — landbruksingeniørene og amtsagronomene — medvirket til den raske utvikling myrsaken har hat i de sidste aar.

PENGELOTTERI

FORSLAGET til stortingsbeslutning om opprettelse av et statslotteri til fordel for almenyttige institutioner eller formaal blev av forrige storting besluttet utsat, og vil nu sandsynligvis snart bli optat til behandling.

Som bekjendt hadde den forrige regjering foreslaat, at Det Norske Myrselskap skulde erholde $\frac{1}{12}$ av overskuddet, og det var da meningen, at Det Norske Myrselskaps styre skulle fordele pengene mellem Trøndelagens Myrselskap, Bergens Myr dyrkningsforening, Kristiansands og Oplands Jorddyrkningselskap og forøvrig til landhusholdningselskapene i de amter, hvor stedlige myrforeninger ikke forefindes. Pengene blir da av disse at utdele som bidrag til opdyrking av myr og fast mark efter de samme regler, som hittil har været befulgt av Bergens Myr dyrkningsforening.

Paa den maate vil altsaa lotteriets overskud bidra til opdyrking av myr og fast mark over hele Norges land.

JERNBANEFRAGTENE FOR BRÆNDTORV

INSENDET

UNDERTEGNEDE eiere av brændtorvfabrikker tillater sig at anmode Det Norske Myrselskaps styre om hjelp til at utvirke nedsættelse av jernbanefragtene for brændtorv.

Vort lands brændtorvindustri har i de senere aar været i rask utvikling, og da torven viser sig meget skattet som brændsel, er der haab om fortsatt fremgang. En stor vanskelighet er imidlertid de høie transportomkostninger, som bevirker, at torven blir dyr, naar den kommer kjøperen ihænde. Torven inneholder nemlig en forholdsvis liten varmemængde, omtrent det halve av kul og koks, som den maa konkurrere med. Torven taaler saaledes kun kort transport; med den